

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historycznego w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1982, sierpień 30
Teleks nr 388

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 753
maszynopis

W odpowiedzi na Wasz teleks nr 214 z dnia 27.08.br. informuję:

I. W województwie legnickim nie miały miejsca wydarzenia incydentalne o charakterze politycznym. W miastach i gminach panuje ład i porządek, jedynie w Złotorzy zanotowano przypadki zrywania materiałów propagandowych „Mamy tylko jedną Polskę”.

Praca na I i II zmianie przebiegała bez zakłóceń. Poza ulotkami, o których informowaliśmy we wcześniejszych dalekopisach, przychwycono ulotki w gminie Chojnów nawołujące do nieodstawiania mleka przez rolników indywidualnych (podjęto stosowne działania, aby mleko zostało dostarczone do punktów skupu) w Przedsiębiorstwie Budowlano-Montażowym Hutnictwa w Lubinie i Złotorzy (informujące o jutrzejszej manifestacji), oraz w Głogowskim Przedsiębiorstwie Budowlanym (plakaty przedstawiające 3 kompozycje orła ze znakiem PW). Zanotowano dwa wrogie napisy „«Solidarność» zwycięży komunizm” (na wagonie PKP stojącym na bocznicy) oraz „wypuścić Lecha, zamknąć Wojciecha” (przystanek PKS w gminie Żukowice). Stosunkowo niewielka ilość ulotek jaka ukazała się na naszym terenie pozwala przypuszczać, że centralny punkt ich powielania zlokalizowany jest poza województwem legnickim. Wśród kolportowanych w dniu dzisiejszym ulotek były pisane odręcznie (np. w Polkowicach) oraz maszyną (np. w Legnicy).

II. Z informacji komitetów terenowych, sekretarzy KZ/POP oraz aktywu partyjnego można z dużym prawdopodobieństwem założyć, że w dniu jutrzejszym nie powinno dojść do przerw w pracy i manifestacji na terenie zakładów. Z przejętych materiałów ulotkowych oraz propagandy szeptanej wynika, że czynione są przygotowania do manifestacji w godz. 15.00–16.00 w następujących miastach: Legnica, Jawor i Chocianów (tereny obok zabytkowych zamków, Lubin (Plac Wolności), Głogów (pod pomnikiem Dzieci Głogowskich). Złotorza (teren obok kawiarni), oraz Polkowice (Plac PKWN). Są to centralne punkty w wymienionych miastach.

W wyniku przeprowadzonych rozmów ze wszystkimi administratorami parafii, część odstąpiła od organizowania mszy intencyjnych w dniach 30 i 31 bm. Jednakże nabożeństwa takie mają się odbyć. I tak w Legnicy i Lubinie – msze polowe na terenach, gdzie rozpoczęto budowę kościołów (osiedla „Kopernik” i „Przylesie”) oraz w Głogowie i Chocianowie (w miastach tych mówi się o układaniu krzyży z kwiatów) i w Polkowicach.*

III. W dużych zakładach i przedsiębiorstwach podejmowane są na bieżąco działania zapobiegające ewentualnym wystąpieniom. We wszystkich instancjach odbyły się narady

z kierownictwami i nadzorem zakładów pracy. Z załogami lub ich przedstawicielami przeprowadzono pogadanki i rozmowy. Górnicy, z którymi rozmawiano nazywali aktualne poczynania ekstremy „Solidarności” nieodpowiedzialnymi wybrykami (ZG Polkowice).

Nie notujemy niepokoju wśród rolników, jednakże w niektórych środowiskach np. gmina Paszowice mówi się, że zmniejszenie sprzedaży zbóż przez rolników, spowodowane zostało plotką „o wojnie”.

W niektórych gminach np. w Radwanicach, członkowie ORMO pełnią nocne dyżury porządkowe w poszczególnych wsiach. Podobne działania podjęto również w innych środowiskach gminnych.

We wszystkich instancjach miejskich i miejsko-gminnych utworzone zostały 20-osobowe grupy aktywu pozostające w dyspozycji władz politycznych.

W instancjach podstawowych na naradach sekretarzy OOP i POP omówiono aktualne zadania propagandowo-polityczne, ustalono także sposoby przeciwdziałania wzrostowi niepokoju społecznego oraz ewentualnym zamieszkom. Podobna narada odbyła się z pracownikami politycznymi KW, po czym udali się oni do poszczególnych instancji i wskazanych zakładów pracy na terenie województwa.

Budynki i pomieszczenia instancji partyjnych w województwie legnickim znajdują się pod ochroną członków batalionów polityczno-obronnych. Członkowie tychże batalionów biorą także czynny udział w prowadzonej wśród załóg zakładów przemysłowych akcji propagandowo-wyjaśniającej. Powołane sztaby ds. bezpieczeństwa i porządku publicznego na swoich posiedzeniach oceniają aktualną sytuację społeczno-polityczną i w tym kontekście podejmują działania mające zapobiegać i przeciwdziałać ewentualnym zajściom.

W ramach zabezpieczenia przed niepotrzebnym gromadzeniem się ludzi, zakłady pracy dowożące pracowników własnym transportem wyznaczyły trasy przejazdu autobusami z pominięciem miejsc zapowiadanych lub ewentualnych zgromadzeń.

Zgodnie z zaleceniami KC w zakładach prowadzone są powszechnie akcje wyjaśniające z udziałem prawników, pracowników sądu, prokuratury oraz przedstawicieli wojska. Na bieżąco kolportowane są aktualne materiały propagandowe.

W wyniku przeprowadzonej kontroli przez dyrektorów Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego i ich zastępców, stwierdzono, iż wszelkie zalecenia WKO są wykonywane. Poprawiło się m.in. zaopatrzenie sklepów, również w mięso i jego przetwory.

Na polecenie Wojewody naczelnicy i prezydenci miast przeprowadzili rozmowy z administratorami parafii w sprawie nieodbywania nabożeństw intencyjnych w dniu 31 sierpnia.

IV. Aktualna sytuacja społeczno-polityczna pozwala przypuszczać, iż nie powinno na naszym terenie dojść do poważniejszych zakłóceń spokoju i porządku publicznego. Jeżeli takie incydenty wystąpią, to będą one miały sporadyczny charakter i obejmą małą liczbę uczestników. Wśród społeczeństwa obserwujemy bowiem, zaniepokojenie związane z oczekiwaniem na ewentualne wydarzenia, słyszy się zapytania „co to będzie?”. Nie ma oznak widocznego popierania planowanych przez podziemie „Solidarności” wystąpień i manifestacji. Wiele niezadowolenia budzi jednak nadal słabe zaopatrzenie sklepów, braki niektórych artykułów, a zwłaszcza wysokie ceny ziemniaków, warzyw i owoców.

Sekretarz KW PZPR

Henryk Gołębiowski

* Dziś i jutro z upoważnienia wojewody – dyrektor Urzędu ds. Wyznań przeprowadzi rozmowy z administratorami tych parafii celem wycofania się z odprawiania mszy. O ile to nie poskutkuje, przyjmie od nich oświadczenia, że ponoszą odpowiedzialność za wynikłe ekscesy lub nieodpowiedzialne akcje ekstremy „Solidarności”. Poinformowano ich również o tym, że w przypadku zaistnienia wydarzeń incydentalnych sprawa ta zostanie przekazana do wiadomości publicznej.

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: 40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023